

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobkyně: H. M.

proti

žalovanému:

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 12. 2024, č. j. MPSV-2024/262274-917,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Rozhodnutím Úřadu práce České republiky, krajské pobočky v Liberci, ze dne 25. 6. 2024, č. j. 5360/2024/JIL (dále jen „rozhodnutí správního orgánu prvního stupně“), byl žalobkyni přiznán příspěvek na péči ve výši 12 800 Kč měsíčně od února 2024, neboť podle posudku posudkového lékaře Institutu posuzování zdravotního stavu Semily (dále též „IPZS“) ze dne 20. 5. 2024 se žalobkyně považuje podle § 8 odst. 2 písm. c) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“) za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat osm základních životních potřeb [a) mobilitu, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesnou hygienu,

- g) výkon fyziologické potřeby, h) péči o zdraví, i) osobní aktivity, j) péči o domácnost], a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby [Jako nezvládané nebyly uznány potřeby b) orientace a c) komunikace].
2. Rozhodnutím ze dne 11. 12. 2024, č. j. MPSV-2024/262274-917 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“) žalovaný potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně s tím, že výše příspěvku od července 2024 činí 14 800 Kč měsíčně.
3. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný popsal průběh správního řízení a provedeného posouzení zdravotního stavu žalobkyně (viz dále níže). S odkazem na posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Hradci Králové (dále jen „*posudková komise MPSV*“ nebo „*PK MPSV*“) ze dne 14. 11. 2024, který byl vyhotoven pro účely odvolacího řízení, žalovaný ve shodě se závěry správního orgánu prvního stupně konstatoval, že žalobkyně není schopna zvládat osm výše uvedených základních životních potřeb, a je tak závislá na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III - těžká závislost.
4. Dále odůvodnil, že od července 2024 v souladu se zákonem č. 164/2024 Sb., kterým se mění zákon o sociálních službách, činí dle ustanovení § 11 odst. 2 písm. c) zákona o sociálních službách výše příspěvku pro osoby starší 18 let, jde-li o stupeň III (těžká závislost), částku 14 800 Kč měsíčně. Proto žalovaný zčásti změnil (doplnil) prvostupňové rozhodnutí.

II. Obsah žaloby

5. Rozhodnutí žalovaného napadla žalobkyně včas podanou blanketní žalobou, kterou následně doplnila podáním ze dne 8. 1. 2025.
6. Žalobkyně namítala, že postupem správních orgánů byla zkrácena na svých právech. „Namátkově“ poukázala na pojetí sociální pomoci v zemích Evropské unie s odkazem na 2 rozsudky Soudního dvora Evropské unie a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 a Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 465/2012. Má za to, že žalovaný nedostatečným zjištěním skutečného stavu věci porušil ustanovení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád a jeho rozhodnutí včetně prvostupňového rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. V tomto směru odkázala na judikaturu Nejvyššího správního soudu týkající se nepřezkoumatelnosti.
7. Dle jejího názoru posudek PK MPSV ze dne 14. 11. 2024 nesplňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti vymezený judikaturou Nejvyššího správního soudu.
8. Žalobkyně se ohradila proti neuznání základních životních potřeb orientace a komunikace. Namítá, že nezvládá orientaci v obvyklých situacích a přiměřenou reakci na ně a má oslabeny přiměřené duševní kompetence, jako „*následek silného traumatu ze zranění obzvláště v její životní situaci vystupování před soudy*“. Dále namítá, že jsou oslabeny její schopnosti komunikace, a to vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí a dorozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami a chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv. V obou těchto případech nezvládá všechny dílčí aktivity vymezené pro jednotlivé životní potřeby přílohou č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., přičemž posudková komise se s jejími námitkami řádně nevypořádala. Žalobkyně sdělila, že nadále přetrvává nepřetržitá každodenní pomoc ze strany jejího syna k uznaným neschopnostem zvládání základních životních potřeb, ale i k těm dosud neuznaným. Uvedla, že čím „*odbornější a kvalifikovanější záležitosti, tím narůstá nepostradatelná nápomoc syna v rovině zvládání komunikace a orientace*“.

9. Z posudku PK MPSV není rovněž zřejmé, zda zdravotní stav žalobkyně byl komplexně posouzen v rámci úplné zdravotní dokumentace i s přihlédnutím ke všem dříve registrovaným potížím (tj. před dnem 12. 9. 2023 – dnem vzniku jejího zranění). Žalobkyně namítá, že příčin jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (pohledem zpětně do doby vzniku jejího zranění) je mnohem více zdravotních potíží, což nebylo dostatečně zohledněno.
10. Navrhla, aby soud napadené rozhodnutí a jemu předcházející prvostupňové zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a uložil žalovanému nahradit jí náklady řízení a náhradu škody.
11. Žalobkyně žalobu dále doplňovala dalšími obsáhlými podáními. V podání ze dne 18. 1. 2025 uvedla, že následek zranění ze dne 12. 9. 2023, jenž způsobil její akutní neodkladnou hospitalizaci, je třeba posuzovat ve dvou na sebe navazujících rovinách celkového státního politického dění. Následně se zabývá tématem „Nedostatky vztahů pacienta a lékaře“ a teoreticky popisuje právní vztah lékaře a pacienta a zdravotní péči před rokem 1989 a po roce 1989. Do uvedeného rámce popisuje vlastní neblahé zkušenosti se zdravotní péčí (včetně stomatologické péče z let 2006-2011) a zkušenosti svého syna, který se *„opakovaně dostal do velmi závažné zdravotní situace nikoli vlastní vinou, nýbrž byl k tomu dováděn pod agresivním tlakem nebezpečné vrstvy společnosti, která nemůže být považována za normální, už jen z pouhé roviny ignorace lidských práv...“*, popisuje synovu hospitalizaci v roce 2005 a 2021, léčení a hospitalizaci svého otce (v letech 1998-2001). Dále se věnuje otázce „Nedostatky subjektů poskytujících sociální služby“ dle zákona o sociálních službách, přičemž popsala své léčení v domácí péči (několika asistentkami) poté, co jí byla dne 21. 9. 2023 nuceně ukončena hospitalizace po úrazu ze dne 12. 9. 2023.
12. V podání ze dne 28. 1. 2025 žalobkyně pokračovala v popisu nedostatků subjektů poskytujících sociální služby a dopadech nedůvěry ve vztahu pacient a lékař při poskytování zdravotní péče a péče sociálních služeb. Dále se věnovala tématu „Věcný dopad nezákonností subjektivního vztahu k pozůstalosti“, přičemž popsala průběhy dědického řízení ve své rodině a další situace, které se týkají její rodinné a životní situace a nesouvisí přímo s projednávanou věcí.
13. V podání ze dne 4. 2. 2025 se zabývá „Věcným dopadem nezákonností na majetek účinky exekučního řízení“, rozebírá institut společného jmění manželů, obcházení zákonů zneužitím pravomoci exekučních úřadů s dopadem na majetek žalobkyně – nejasnosti rozsahu vlastnických práv k pozemku žalobkyně vytyčením hranic parcel. Dále uvedla dopad porušení zákonů na plnění závazků vůči státu a důchodového připojištění a další témata nesouvisející s projednávanou věcí.

III. Vyjádření žalovaného

14. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě shrnul, že ze zdravotní dokumentace vyplývá, že žalobkyně je orientována místem, časem i osobou, disponuje přiměřenými duševními kompetencemi, které jí umožňují přiměřeně se orientovat v přirozeném sociálním prostředí a přiměřeně reagovat v obvyklých situacích. Žalobkyně nemá žádnou poruchu psychického (mentální retardace, demence, jiné těžké psychické postižení) či smyslového charakteru (oboustranná slepota či hluchota). Uvedené hodnocení odpovídá zjištěním sociálního šetření, když v záznamu je uvedeno, že žalobkyně používá brýle na blízko, na levé ucho špatně slyší, na pravé dobře, je orientovaná časem, místem a osobou, paměť má v pořádku, je lítostivá a špatně se vyrovnává se svým zdravotním stavem.
15. Dále uvedl, že rovněž ani k uznání potřeby komunikace nebyl shledán medicínský důvod, který by vyplýval ze zdravotní dokumentace. Žalobkyně není postižena těžkou duševní nebo smyslovou poruchou, která by zvládání této potřeby bránila. Tento závěr je v souladu se záznamem ze sociálního šetření, v němž je k potřebě komunikace uvedeno, že žalobkyně je schopna se dorozumět mluvenou i písemnou formou, zvládá napsat krátký text, podepsat se, používá tlačítkový telefon, zvládá základní obsluhu, tj. zavolat a přijmout hovor.
16. K žalobním námitkám ohledně orientace a komunikace (stran odborných a kvalifikovaných záležitostí) žalovaný uvedl, že tyto námitky neodpovídají tvrzením uvedeným v rámci sociálního šetření. Doplnil, že zmiňované odborné záležitosti, včetně vystupování před soudy nejsou v rámci orientace a komunikace posuzovány. Posuzována je schopnost orientovat se a komunikovat v běžných, obvyklých situacích, nikoli schopnost jednat před soudy.
17. Navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

18. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). O žalobě rozhodl bez jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s.
19. Nejdříve se soud zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozhodnutí, neboť jen u přezkoumatelného rozhodnutí může být hodnocena jeho zákonnost. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu nepřezkoumatelností pro nesrozumitelnost trpí rozhodnutí, které postrádá základní náležitosti nebo z něhož není seznatelné, jakým způsobem správní orgán (či soud) rozhodl. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů (kterou žalobkyně namítá) musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů tak má místo zejména tehdy, opomene-li správní orgán či soud zcela reagovat na námitku účastníka (srovnej např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017-38). Správní orgány a soudy přitom nemají povinnost vypořádat se s každou dílčí námitkou, pokud proti tvrzení účastníka řízení postaví právní názor, v jehož konkurenci námitky jako celek neobstojí. Není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy (či správní orgány) nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim

staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná (nález Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08; srov. také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 As 221/2014-43). Z těchto pozic pak soud zhodnotil, že rozhodnutí žalovaného je řádně odůvodněné a netrpí takovými vadami, aby bylo možné učinit závěr o jeho nepřezkoumatelnosti.

20. V přezkumném řízení soud z obsahu předloženého správního spisu ověřil následující rozhodné skutečnosti.
21. Řízení ve věci příspěvku na péči bylo zahájeno podáním žádosti o příspěvek ze dne 6. 2. 2024.
22. Dne 8. 3. 2024 se uskutečnilo sociální šetření. V něm je k neuznané základní životní potřebě orientace uvedeno, že žalobkyně je orientována místem, časem i osobou, paměť má v pořádku, používá brýle na blízko (+2,5D), na levé ucho špatně slyší, na pravé dobře, je lítostivá a špatně se vyrovnává se svým zdravotním stavem. K základní životní potřebě komunikace je uvedeno, že žalobkyně se dorozumí mluvenou i písemnou formou, napíše krátký text, podepíše se, používá tlačítkový mobilní telefon, zavolá a přijme hovor, jiné komunikační prostředky nepoužívá.
23. Posudkový lékař IPZS Semily ve svém posudku ze dne 20. 5. 2024 uvedl rozhodující podklady k posouzení zdravotního stavu žalobkyně pro účely příspěvku na péči. Vycházel ze zdravotnické dokumentace ošetřujícího praktického lékaře ze dne 21. 3. 2024 a dalších odborných lékařských nálezů (uvedena je propouštěcí zpráva JIP neurocentra KNL ze dne 12. 9. - 15. 9. 2023; CT mozku a skiografie plic a srdce KNL z 12. 9. 2023; propouštěcí zpráva Neurol. lůžka MMN Jilemnice z 15. 9. - 21. 9. 2023; zpráva z neurologické ambulance MMN Jilemnice z 2. 1. 2024) a sociálního šetření provedeného dne 8. 3. 2024. Uvedl, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně je stav po hemoragické CMP vzniklé dne 12. 9. 2023 - typická hemorhagie v BG vpravo, etiologie v.s. hypertonická; lehká dysartrie, lehká bradyfrenie, spastická plegie LHK a velmi těžká paréza LDK, centrální paréza n.VII I.sin s lehkou parézou levého ústního koutku; arteriální hypertenze III. st. dle WHO- záchyt 9/2023; akutní renální insuficience se spontánní regresí 9/2023. V posudkovém zhodnocení je uvedeno, že žalobkyně po poradě se synem odmítla překlad na ONÚP doporučený k následné rehabilitaci a dne 21. 9. 2023 byla propuštěna do domácí péče. Je v kontrolách neurologické ambulance a praktického lékaře. V důsledku zdravotních postižení je omezena ve zvládnání některých základních životních potřeb a je tak odkázána na pomoc a péči druhých osob. Péči jí poskytuje její syn, který s ní bydlí v rodinném domku. Zdravotní postižení jsou chronická, stav vyžaduje další léčení, zlepšení sebeobsluhy a zvýšení soběstačnosti nelze při dobré intenzivní péči a rehabilitaci úplně vyloučit, prognóza je však nejistá. Uvedl, že sociální šetření je v souladu s lékařskými nálezy. Na základě uvedeného posouzení dospěl k závěru, že žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc při těchto 8 základních životních potřebách: a) mobilitě, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesné hygieně, g) výkonu fyziologické potřeby, h) péči o zdraví, i) osobních aktivitách, j) péči o domácnost, a považuje se podle § 8 odst. 2 písm. c) zákona o sociálních službách za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost). Datum vzniku invalidity je od 6. 2. 2024, platnost posudku – trvale.

24. Správní orgán prvního stupně na podkladě výše uvedeného posouzení vydal dne 25. 6. 2024 rozhodnutí o přiznání příspěvku na péči ve výši 12 800 Kč od února 2024.
25. Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně odvolání (odvolací námitky jsou shodné s námitkami žalobními).
26. V odvolacím řízení byl zdravotní stav žalobkyně pro účely příspěvku na péči posouzen PK MPSV v Hradci Králové, posudkem ze dne 14. 11. 2024. Posudková komise dospěla ke stejnému posudkovému závěru jako lékař IPZS (viz bod 23. tohoto rozsudku). Uvedla, že dle aktuálního posouzení se v případě žalobkyně jedná o stav po krvácení do mozku (do bazálních ganglií vpravo dne 12. 9. 2023 v. s. hypertonická) se středně těžkým postižením levých končetin (levostranná hemiparéza), arteriální hypertenzí III. stupně (záchyt 09/2023) a akutní renální insuficiencí se spontánní regresí (09/2023). Ostatní zdravotní postižení jsou posudkově méně významná při hodnocení podle posudkových kritérií platných pro přiznání příspěvku na péči. Žalobkyně je schopna samostatné chůze s pomocí syna pouze po bytě, a i na krátkou vzdálenost v exteriéru.
27. Posudková komise vysvětlila, že omezení funkčních schopností v rámci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se hodnotí s využíváním zachovalých potenciálů a kompetencí osoby (tj. se zachovanými funkčními schopnostmi) a s využitím běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku (tzv. facilitátorů). Pro účely zákona o sociálních službách se hodnotí funkční dopady zdravotního postižení na schopnost zvládat základní životní potřeby s využitím facilitátorů, které vyrovnávají případné znevýhodnění a napomáhají nebo umožňují samostatnost. Může jít např. o zdravotně vyhovující oblečení, obuv, hůl, berli, chodítko, zábradlí, madlo, odstranění prahu, lžici na obouvání, kompenzační pomůcky jako protézy, brýle, sluchadla, pomůcky při úniku moče, chůze s přidržováním o zábradlí, vstávání s oporou o nábytek apod. Přijatelným standardem se pak rozumí zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby. Nevyžaduje se 100% zvládnutí.
28. Dále uvedla, že mezi neschopností zvládat jednotlivé úkony základních životních potřeb musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřeby v přijatelném standardu event. s facilitátory. Schopnost osoby zvládat základní životní potřeby se hodnotí v přirozeném sociálním prostředí, tj. v prostředí, kde osoba žije, realizuje své běžné sociální aktivity a s ohledem na zájmy, možnosti, sociální postavení a věk fyzické osoby.
29. Ke sporovaným úkonům základních životních potřeb PK MPSV uvedla, že neuznala nezvládání orientace, neboť žalobkyně je orientovaná místem, časem, osobou, disponuje přiměřenými duševními kompetencemi, které ji umožňují orientovat se v přirozeném sociálním prostředí a v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat. V lékařských nálezech není dokumentována závažná porucha smyslových funkcí, která by bránila poznávání a rozeznávání zrakem a sluchem. Nebyla prokázána oboustranná praktická nebo úplná hluchota, praktická nebo úplná slepota obou očí, hluchoslepota. Nebyla prokázána střední, těžká nebo hluboká mentální retardace, ani středně těžká a těžká demence, nebo těžké psychické postižení s prokazatelnými dlouhodobými těžkými poruchami orientace. PK MPSV rovněž neuznala nezvládání komunikace, neboť nebyla

prokázána praktická a úplná nevidomosti obou očí, praktická nebo úplná hluchota, těžké formy hluchoslepoty, poruchy řeči. Nebyla prokázána střední, těžká nebo hluboká mentální retardace s průměrnou hodnotou IQ obvykle nižší než 50, nebo středně těžká a těžká demence, ani jiné těžké psychické postižení s prokazatelnými dlouhodobými těžkými poruchami komunikace. Dle učiněného závěru žalobkyně nezvládá 8 základních životních potřeb a je tak závislá na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost).

30. Odvolací orgán (žalovaný) žalobou napadeným rozhodnutím potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně s tím, že výše příspěvku od července 2024 činí 14 800 Kč měsíčně (z důvodu novelizace zákona o sociálních službách s účinností od 1. 7. 2024).
31. Soud hodnotil provedené důkazy jednotlivě i v jejich souhrnu, ve svém rozhodnutí vyšel ze skutkového a právního stavu takto zjištěného (§ 77 odst. 2 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**.
32. Při posouzení věci soud vycházel z následujících rozhodných skutečností, platné právní úpravy a učiněných právních závěrů:
33. Zákon o sociálních službách upravuje podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci. Podmínky nároku na příspěvek na péči vycházejí z § 7 citovaného zákona, kde je uvedeno, že příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby a nárok na něj mají osoby uvedené v § 4 odst. 1, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8, pokud jim tuto pomoc poskytuje např. osoba blízká.
34. Podle § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách se **osoba starší 18 let** věku považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby [písm. a)], stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb [písm. b)], **stupni III (těžká závislost)**, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu **není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb** [písm. c)], stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb [písm. d)], a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.
35. Podle § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách se při posuzování stupně závislosti hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.
36. Z odst. 4 citovaného ustanovení plyne, že při hodnocení schopností zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Odst. 5 téhož ustanovení upravuje uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě tak, že musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných

pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.

37. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, v platném znění (dále jen „vyhláška“).
38. Pro účely stanovení stupně závislosti se schopnost osoby zvládat základní životní potřeby hodnotí podle aktivit, které pro jednotlivé základní životní potřeby vymezuje příloha č. 1 k vyhlášce.
39. Podle § 1 citované vyhlášky se schopnost osoby zvládat základní životní potřeby pro účely stanovení stupně závislosti hodnotí v přirozeném sociálním prostředí a s ohledem na věk fyzické osoby. Při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby se hodnotí tělesné struktury, tělesné funkce duševní, mentální, smyslové, oběhové, dechové, hematologické, imunologické, endokrinologické, metabolické, zažívací, vylučovací, neuromuskuloskeletální, včetně hrubé a jemné motoriky, a funkce hlasu, řeči a kůže, a to ve vztahu k rozsahu a tíži poruchy funkčních schopností. Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.
40. Příloha č. 1 k vyhlášce vymezuje schopnosti zvládat základní životní potřeby (viz též § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách). Pod písm. **b) orientace** se za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu považuje stav, kdy osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se osobou, časem a místem, orientovat se v přirozeném sociálním prostředí, orientovat se v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat. Pod písm. **c) komunikace** se za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu považuje stav, kdy osoba je schopna vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí a dorozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení, chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, vytvářet rukou psanou krátkou zprávu, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům a zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.
41. Krajský soud zdůrazňuje, že zdravotní stav osoby posuzuje pro účely odvolacího správního řízení, jehož předmětem je příspěvek na péči, posudková komise zřízená žalovaným na základě § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Stěžejním důkazem v tomto řízení je tak lékařský posudek PK MPSV, na který je kladen požadavek úplnosti a přesvědčivosti (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, čj. 4 Ads 57/2009-53).
42. PK MPSV ve svém posudku ze dne 14. 11. 2024 vycházela z dostupné a aktuální zdravotní dokumentace žalobkyně, jejíž součástí byly výše citované lékařské zprávy, v nichž je zdravotní stav žalobkyně pro účely posouzení ve věci příspěvku na péči náležitě popsán. Krajský soud nepřisvědčil žalobní námitce zpochybňující komplexní posouzení

zdravotního stavu žalobkyně, tj. že údajně nebylo přihlédnuto ke všem dříve registrovaným potížím (tj. před dnem 12. 9. 2023 – dnem vzniku jejího zranění), a že nebylo dostatečně zohledněno, že žalobkyně má mnohem více zdravotních potíží. Oba posudkové orgány (IPZS Semily i PK MPSV) ze zdravotní dokumentace žalobkyně citovaly rozhodující podklady pro posouzení jejího zdravotního stavu – ohledně jejích schopností zvládat samostatně či s pomocí jiné fyzické osoby zákonem o sociálních službách vymezené základní životní potřeby. Není pochyb o tom, že právě stav po CMP ze dne 12. 9. 2023 byl tou rozhodující a nejvýznamnější skutečností, která ovlivnila samostatnost žalobkyně v oblastech sebeobsluhy. Tomu odpovídá také skutečnost, že jí oba posudkové orgány (jedině ony jsou na rozdíl od praktických či odborných lékařů nadány schopností posudkového hodnocení), přiznaly neschopnost samostatně zvládat 8 základních životních potřeb, přičemž současně odůvodnily, proč považují základní životní potřeby orientace a komunikace za zvládnuté. Posudková komise měla k dispozici pro svůj posudkový závěr také záznam ze sociálního šetření (ze dne 8. 3. 2024) a zdůvodnila (viz výše), proč nelze za nezvládanou hodnotit základní životní potřebu orientace a komunikace. Žalobkyně nepředložila žádnou lékařskou zprávu či nález, z níž by vyplýval opak.

43. Ze skutkových zjištění posudkové komise uvedených v posudkovém závěru soud nemá pochybnosti o tom, že žalobkyně i přes závažné postižení zdravotního stavu, které soud nezpochybňuje, vyžadovala pomoc při 8 základních životních potřebách, což odpovídá stupni závislosti III ve smyslu § 8 odst. 2 písm. c) zákona o sociálních službách. Krajský soud k otázce posouzení zdravotního stavu poukazuje např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2011, č. j. 4 Ads 82/2011 – 44, v němž uvedl, že *„[p]řesvědčivost posudku je podle Nejvyššího správního soudu kategorií nezávislou na tom, zda byla posuzovaná osoba fyzicky přítomna jednání posudkového orgánu, či nikoliv. Aby mohl být posudek přesvědčivý, musí se srozumitelně a bez vnitřních rozporů vypořádat se všemi relevantními skutečnostmi a jeho závěry nesmí být zpochybněny obsahem jiného posudku nebo lékařské zprávy.“* Soud v žádném případě nehodlá zlehčovat zdravotní stav žalobkyně, který je s ohledem na základní diagnózu dlouhodobě nepříznivý a takto byl také posudkovými orgány zhodnocen, chápe obtížnost zvládání některých životních situací a úkonů samotnou žalobkyní, avšak tíže jejího zdravotního postižení z hlediska dopadu na schopnost zvládat základní životní potřeby dle výše vymezených zákonných kritérií, i dle soudem provedeného dokazování, odpovídá nezvládnání 8 základních životních potřeb a tedy závislosti III. stupně.
44. Krajský soud nad rámec výše uvedeného poznamenává, že smyslem soudního přezkumu není *„stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené, ale přezkoumat dříve učiněné závěry správních orgánů; panuje-li mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí shoda, není důvodu, proč by na něj nemohlo být v rozsudku v podrobnostech odkázáno“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012-47). Je-li rozhodnutí žalovaného správního orgánu řádně odůvodněno a nedochází-li krajský soud k jiným závěrům, je dokonce přípustné, aby si závěry žalovaného se souhlasnou poznámkou osvojil (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, č. 1350/2007 Sb. NSS). Žalobkyně ve své žalobě, jak je již uvedeno výše, v podstatě zopakovala svou odvolací argumentaci, kterou rozhojnila o otázky a situace ze svého života (v minulosti proběhla soudní a různá správní řízení, týkající se i jejího otce či syna), které s aktuálně vedenou žádostí ve věci příspěvku na péči, tedy posouzením jejího zdravotního stavu (k datu podání žádosti) ke schopnostem zvládat

zákonem vymezené základní životní potřeby, nemají žádnou přímou souvislost. V postupu správních orgánů soud žádné pochybení neshledal.

45. Na základě shora uvedeného dospěl soud k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

V. Náklady řízení

46. Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobkyně nebyl ve věci úspěšný a správní orgán, který měl ve věci úspěch, přiznání nákladů řízení nepožadoval.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 29. května 2025

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně